

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
معاونت فناوری
اداره کل امور ارتباطات واحدهای فناوری

شیوه نامه

برنامه حمایت از تحقیقات در مرحله تولید نیمه صنعتی

بهمن ماه 1384

شیوه نامه

برنامه حمایت از تحقیقات در مرحله تولید نیمه‌صنعتی

مقدمه

شیوه‌نامه حمایت از تحقیقات در مرحله تولید نیمه‌صنعتی به منظور اجرایی نمودن نحوه پذیرش و مراحل تصویب، تأمین اعتبار، انعقاد قرارداد، پرداخت اقساط، تعیین حقوق طرفین و مالکیت نتایج، مستندسازی دانش فنی، نگهداری و یا انتقال فناوری بدست آمده، نظارت، ارزیابی و نظام اطلاعاتی طرحهای برنامه تحقیقات تولید نیمه‌صنعتی تهیه و تنظیم گردیده است. این شیوه‌نامه توسط دستگاه‌های عامل شامل سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران با عنوان دستگاه عامل ثابت و شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان و پارک علم و فناوری خراسان برای سال‌های 84-85-86 به اجرا در می‌آید، (انتخاب مجدد دستگاه‌های مذکور بلامانع است).

ماده 1- نحوه پذیرش و مراحل تصویب

- 1-1- کلیه افراد حقیقی و حقوقی غیردولتی می‌توانند پیشنهاد دهنده اجرای طرحهای تحقیقات تولید نیمه‌صنعتی به دستگاه‌های عامل باشند.
- 2-1- فراخوان در بهار هر سال حداقل در دو روزنامه کثیرالانتشار و دیگر روش‌های اطلاع رسانی، با هماهنگی معاونت فناوری، برای زمانی مشخص (تا پایان مرداد ماه) توسط سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران انجام می‌شود.
- 3-1- پس از اعلان فراخوان دستگاه‌های عامل پرسشنامه‌ای یکسان را تهیه و در اختیار کلیه متقاضیان قرار می‌دهند تا نسبت به تکمیل آن اقدام نمایند.

- 4-1- با اعلام فراخوان طرح‌های نیمه‌صنعتی، کلیه تقاضاهای ارسال شده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی، پس از تفکیک و تکمیل مستندات، در بانک اطلاعات طرح‌ها ثبت و برای اقدامات بعدی به واحد ذیربط طرح‌ها ارجاع می‌گردد. دستگاه‌های عامل موظفند برای هماهنگی در هر مرحله بر اساس یک نرم‌افزار یکسان، اطلاعات موجود طرح‌ها را مکانیزه نموده تا قابل دسترس برای کلیه دستگاه‌های عامل و اداره کل امور ارتباطات واحدهای فناوری شوند.
- 5-1- پس از تکمیل مستندات مورد نیاز طرح‌ها به منظور بررسی بیشتر مورد کارشناسی دقیق و تفصیلی از نظر علمی، فنی و اقتصادی قرار می‌گیرند تا در شوراهای علمی ذیربط که در دستگاه‌های عامل شکل می‌گیرد تصمیم‌گیری شوند.
- 6-1- دستگاه‌های عامل موظفند برای جلوگیری از تصویب طرح‌های مشابه و دوباره‌کاری و همچنین تضمین کیفیت مناسب طرح‌ها کلیه توانمندی‌ها و امکانات خود را به کار گیرند.
- 7-1- برای نظارت، هماهنگ‌سازی سیاست‌ها و روش‌های اقدام با توجه به اعتبار تعیین شده شورایی تحت نظارت معاون فناوری با نام شورای منتخب، شامل نماینده هر یک از دستگاه‌های عامل، نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، دو نفر صاحب نظر به انتخاب معاون فناوری و مدیر کل امور ارتباطات واحدهای فناوری در این اداره کل تشکیل می‌شود.
- 8-1- طرح‌هایی که هزینه آنها بیش از 500.000.000 ریال می‌باشد، باید قبلاً به تصویب شورای منتخب برسد.
- 9-1- قرارداد تنها با نهادهای حقوقی غیردولتی منعقد می‌گردد.
- 10-1- در پذیرش و تصویب طرح‌ها توسط دستگاه عامل معیارها زیر مد نظر قرار می‌گیرد :
- 1-10-1- طرح‌های ارایه شده، مرحله پژوهشی (آزمایشگاه و نمونه‌سازی) را با موفقیت گذرانده باشند.
- 2-10-1- انجام طرح نیمه‌صنعتی منجر به تولید شود (در ابعاد محدود) و یا با نوآوری در طرح، حجم تولید افزایش یا هزینه آن کاهش یابد.
- 3-10-1- طرح با سیاست‌ها و اولویتهای فناوری اعلام شده از سوی معاونت فناوری (مندرج در ماده دو این شیوه‌نامه) انطباق داشته باشد.

1-10-4- طرح ها دارای توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی در مقیاس نیمه صنعتی و صنعتی باشند.

1-10-5- مجریان طرح ها صلاحیت و توانایی علمی و اجرایی کافی داشته باشند.

1-10-6- افراد حقیقی و حقوقی غیردولتی تنها می توانند به یکی از دستگاه های عامل (در منطقه جغرافیای مربوط) تقاضای خود را ارسال دارند.

1-10-7- در صورت تأمین هزینه های کامل یک طرح از محل تسهیلات دولتی دیگر، امکان تأمین اعتبار از محل طرح های نیمه صنعتی برای همان طرح میسر نمی باشد.

ماده 2- طرح های اولویت دار

- 1-2- مشارکت مجری و یا سرمایه گذار دیگری از بخش خصوصی در تأمین اعتبار طرح.
- 2-2- طرح هایی که دارای متقاضی خرید محصول باشند.
- 3-2- طرح هایی که دارای همکار خارجی بوده و یا از مشاوران خارج از کشور بهره مند باشند.
- 4-2- طرح های ارایه شده از سوی مبتکران که ابتکاری بودن طرح از سوی مراکز علمی معتبر مورد تأیید قرار گرفته باشد.

ماده 3- تأمین اعتبار

- 1-3- تأمین اعتبار برنامه تحقیقات تولید نیمه صنعتی از ردیف 113545 قانون بودجه و یا ردیف های مربوط دیگر می باشد.
- 2-3- اعتبار هر دستگاه عامل توسط معاونت فناوری تعیین و از طریق ذیحسابی وزارتخانه به حساب جاری دستگاه مربوط واریز می گردد و امور مالی دستگاه عامل مسئولیت انجام هزینه ها را به عهده دارد.
- 3-3- دستگاه های عامل موظف هستند، باز پرداخت های طرح های نیمه صنعتی را فقط برای این طرح ها هزینه نمایند.
- 4-3- به منظور انجام تعهدات مالی انتقالی به سال های بعد، دستگاه عامل همه ساله نسبت به ارسال فهرست تعهدات مالی به معاونت فناوری اقدام می نماید.

5-3- مبالغ تعهد شده معادل اعتبار همان سال خواهد بود که از محل اعتبار ردیف مذکور در بند 3-1- تأمین خواهد شد.

ماده 4- انعقاد قرار دارد

1-4- اجرای کلیه طرح‌های مصوب در دستگاه عامل بر اساس قرارداد کتبی می‌باشد که پس از بررسی و تأیید آن در شورای علمی به امضای مجری و رئیس دستگاه عامل و یا نماینده او می‌رسد.

2-4- متناسب با نوع طرح مشخصات و استانداردهای نتایج طرح اسناد و مدارک ضروری برای تدوین نتایج حاصله، و همچنین تعیین متولی تجاری‌سازی طرح در قرارداد اجرای طرح نیمه‌صنعتی قید می‌گردد.

3-4- قرار داد باید حاوی نکات اساسی شامل تاریخ شروع، مدت اجرا، مراحل اجرا، نظارت، خاتمه، مبلغ اعتبار طرح، و... باشد.

ماده 5- پرداخت اقساط

1-5- پس از عقد قرارداد و اخذ تضمین (چک یا سفته) از مجری برای انجام کار (به میزان کل اعتبار طرح)، پیش پرداخت اجرای طرح به میزان حداکثر بیست و پنج (25%) اعتبار کل طرح به مجری پرداخت می‌شود.

2-5- پرداخت اقساط قرارداد اجرای طرح در هر مرحله بنا به درخواست مجری و با پشرفت اجرای طرح و ارایه گزارشات آن مرحله بر اساس قرارداد پس از تأیید ناظر، و مسئولین ذیربط انجام می‌گیرد.

3-5- آخرین قسط قرارداد اجرای طرح، (حسن انجام کار)، پس از ارایه گزارش نهایی و اعلام خاتمه طرح همراه مستندات و اسناد فناوری توسط مجری و تأیید ناظر شورای علمی ذیربط مدیریت ارشد به مجری پرداخت می‌شود.

ماده 6- مستندسازی دانش فنی

1-6- مجری مکلف است نسبت به گردآوری و تدوین کلیه اطلاعات مربوط به دانش فنی طرح شامل علوم مهندسی پایه، مفهومی، تفصیلی، ساخت) فرآیندها، روش‌ها، فنون و... اقدام نماید

بطوری که امکان انتقال دانش فنی به دیگران و بهره‌برداری و پیاده‌سازی آن توسط غیر از مجری امکان پذیر گردد.

- 2-6- کیفیت مستندات و کامل بودن اطلاعات آن می‌باید به تأیید ناظر و شورای علمی برسد.
- 3-6- گزارش‌های مراحل اجرا و مجموعه اسناد و مدارکی که بر اساس ضوابط و روش‌های علمی تهیه و تدوین یافته و از نظر اهمیت و دسترسی به آنها نیز طبقه بندی شده‌اند در بانک اطلاعات مربوط نگهداری می‌شوند.

ماده 7- حقوق طرفین، نگهداری و یا انتقال فناوری به دست آمده

- 1-7- اولویت به کارگیری نتایج حاصل از طرح‌ها و تجاری سازی آنها با مجری است که به اتکای دانش فنی (اسناد تحویلی) و در صورت تمایل مجری، با همکاری شرکت‌های توسعه تجاری سازی صورت می‌گیرد. بدیهی است دستگاه‌های عامل همکاری لازم را برای تجاری‌سازی انجام خواهند داد.
- 2-7- حقوق طرفین و مالکیت نتایج حاصل از اجرای طرح نیمه‌صنعتی در مفاد قرارداد تعیین می‌گردد.
- 3-7- حقوق مجری و یا شرکت‌های توسعه تجاری‌سازی ناشی از تجاری شدن دستاورد طرح نیمه‌صنعتی باید مشخص باشد.
- 4-7- حقوق مجری و یا شرکت‌های توسعه تجاری سازی ناشی از تجاری شدن دستاورد طرح نیمه‌صنعتی باید مشخص باشد.

ماده 8- بازپرداخت اقساط توسط خریداران دانش فنی

- 1-8- مجری باید در ازای مالکیت نتایج طرح معادل مبالغ دریافتی را بعد از اتمام طرح و تنفس یک ساله در شش قسط شش ماهه عودت دهد.
- 2-8- در صورت واگذاری نتایج، ماشین آلات و تجهیزات حاصل از طرح به شخص حقوقی، این شخص می‌باید بعد از پایان موفقیت آمیز طرح و یک زمان تنفس دوازده ماهه، کلیه اقساط خرید نتایج حاصل در تحقیق را در چهار قسط به فاصله هر شش ماه عودت دهد.
- 3-8- کلیه بازپرداخت های اقساط می‌باید فقط برای طرح‌های نیمه‌صنعتی هزینه گردد.

ماده 9- نظارت و ارزیابی

- 1-9- امر نظارت بر اساس فرآیند نظارت و به ویژه از طریق ناظر یا ناظران طرح ها که وظیفه نظارت علمی و اجرایی بر طرح‌ها را به عهده دارند، در طول اجرای طرح در مقاطع زمانی مناسب و نیز انتهای هر مرحله اعمال می‌گردد.
- 2-9- ناظر یا ناظران طرح‌ها با پیشنهاد دستگاه عامل و توسط شورای علمی تصویب کننده طرح انتخاب می‌شوند. امر نظارت در چارچوب شرح خدمات ناظر بوده و حق الزحمه ناظر یا ناظران بر اساس قرارداد نظارت قابل پرداخت خواهد بود.
- 3-9- دستگاه عامل مجاز است حداکثر معادل دو درصد (2%) اعتبار تخصیص یافته به طرح‌های نیمه‌صنعتی را بابت بررسی‌های کارشناسی و شش درصد (6%) را بابت حق نظارت به صورت مستقل به مصرف برساند.
- 4-9- ناظر یا ناظران نماینده دستگاه عامل، مسئول نظارت بر حسن اجرای قرار داد طرح می‌باشند و اقدام به ارایه گزارش در خصوص پیشرفت علمی و اجرایی طرح می‌نمایند.
- 5-9- هر ناظر چه به صورت منفرد و چه عضو در شورای نظارت حداکثر دو طرح را می‌تواند به صورت همزمان تحت نظارت داشته باشد.
- 6-9- ناظر و مجری نباید به طور متقابل ناظر و مجری طرح‌های یکدیگر باشند. ناظر نمی‌تواند همکار طرح مورد نظارت باشد.
- 7-9- اظهار نظر در مورد روش اجرای طرح در هر یک از مراحل و نتایج مربوط، خرید و ساخت تجهیزات، گزارش‌های ادواری، درخواست وجه و اقساط قرارداد اجرای طرح، هر گونه تغییر در مراحل اجرای طرح، اعتبارات و جابجایی ردیف‌های هزینه و زمان‌بندی اجرای طرح، گزارش نهایی، توقف یا خاتمه طرح از مسئولیت‌های ناظر یا ناظران است.
- 8-9- در صورت بروز اختلاف بین ناظر و یا ناظران با مجری، موضوع در کمیسیونی متشکل از اعضای شورای علمی ذیربط، مدیریت ارشد و نماینده دفتر حقوقی مطرح و نظر کمیسیون لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده 10- نظام اطلاعاتی طرح ها

- 10-1- سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران با همکاری دستگاههای عامل مسئولیت تهیه و نگهداری نظام اطلاعاتی طرحها را به عهده دارد و کلیه مراحل اجرایی طرح شامل دریافت تقاضا، توزیع تقاضا به گروههای تخصصی، بررسی تقاضاها، تصویب و یا عدم تصویب طرح با ذکر علت، ابلاغ طرح، اجرا، نظارت، خاتمه، و... میبایست از طریق طراحی و ایجاد یک وبسایت واحد به عموم متقاضیان اطلاع رسانی شود. وبسایت مزبور تا قبل از انجام اولین فراخوان میبایست طراحی و راه اندازی گردد و آدرس آن در متن فراخوان درج شود.
- 10-2- دستگاههای عامل موظف هستند در تمام طول سال اطلاعات خود را بهروز کنند.
- 10-3- بانک اطلاعاتی طرحها باید طوری باشد که دسترسی به اطلاعات عمومی آن به سهولت از طریق وب امکانپذیر گردد.
- 10-4- اداره کل امور ارتباطات واحدهای فناوری بر حسن انجام کار بندهای مزبور نظارت خواهد داشت.

ماده 11- موارد متفرقه

- 11-1- امور مالی دستگاه عامل، گزارش عملکرد عملیاتی و مالی هر سال طرحهای نیمهصنعتی را حداکثر تا پایان فروردین ماه سال بعد به معاونت فناوری ارسال می نماید.
- 11-2- دستگاه عامل موظف است گزارشهای موردی و ادواری طرحهای تولید نیمهصنعتی مورد نیاز معاونت فناوری و یا سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور را تهیه و در اختیار آنها قرار دهد.
- 11-3- این شیوه نامه در یازده ماده و پنجاه و شش بند در چارچوب دستورالعمل اجرایی «برنامه حمایت از تحقیقات در مرحله تولید نیمهصنعتی» در بهمن ماه 1384 به تصویب معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، رسیده است که از این تاریخ لازم الاجرا می باشد.

«فراخوان»

«حمایت مالی طرحهای تحقیقاتی در مرحله تولید نیمه‌صنعتی»

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در راستای سیاست ساماندهی و حمایت از توسعه فناوری در کشور و به منظور ارتقاء کیفی طرحهای تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای و انتقال نتایج تحقیقات به صنعت و تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی از پژوهشگران و فناوران واجد شرایط جهت استفاده از تسهیلات برنامه حمایت از تحقیقات در مرحله تولید نیمه‌صنعتی دعوت بعمل می‌آورد.

الف - شرایط عمومی پذیرش طرحها :

- 1- ارائه دهنده طرح بایستی دارای ماهیت حقوقی غیردولتی بوده و صلاحیت، توانایی علمی و اجرایی کافی برای اجرای طرح را دارا باشد.
- 2- طرح ارائه شده، مرحله پژوهشی (آزمایشگاهی و نمونه‌سازی) را با موفقیت گذرانده باشد.
- 3- انجام طرح منجر به تولید در ابعاد محدود شود و یا با نوآوری، حجم تولید افزایش یا هزینه آن کاهش یابد.
- 4- طرح دارای توجیه فنی، اقتصادی و زیست محیطی در مقیاس صنعتی باشد.
- 5- طرح ارائه شده از سایر تسهیلات مالی دولتی در این مرحله استفاده ننماید.

ب - طرحهای اولویت‌دار :

- 1- طرحهایی که بخشی از اعتبار آن آنها توسط مجری و یا سرمایه‌گذار دیگری از بخش غیردولتی تأمین شده باشد.
- 2- طرحهایی که دارای متقاضی مشخص جهت خرید دانش فنی و محصول باشند.
- 3- طرحهایی که دارای همکار یا شریک خارجی بوده و یا از مشاوران خارجی از کشور بهره‌مند باشند.
- 4- طرحهایی که ابتکاری بودن آنها از سوی مراکز علمی معتبر مورد تأیید قرار گرفته باشند.

ج - دستگاههای عامل جهت دریافت پرسشنامه پیشنهاد طرح:

- 1- سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران:

الف- سازمان مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهید موسوی (فرصت جنوبی)، پلاک 71،
واحد پذیرش طرحها

تلفن: 021-88828051 (داخلی 358)، آدرس پایگاه اینترنتی www.irost.org

ب- مجتمع تحقیقات عصر انقلاب: جاده قدیم کرج، جاده شهریار، بعد از شهرک سعیدآباد،
سهراهی نسیم، جاده فرعی به طرف حسن آباد خالصه، دفتر حمایت از پژوهش و فناوری

تلفن: 024-66028135 (داخلی 532)، آدرس پایگاه اینترنتی www.irost.org

2- شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان :

آدرس: اصفهان، بلوار دانشگاه صنعتی اصفهان، شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، دفتر طرحهای
تحقیقاتی

تلفن: 0311-3871743، 0311-3865355 (داخلی 1016)، پایگاه اینترنتی www.istt.ir

3- پارک علم و فناوری خراسان :

مشهد، جاده قوچان مشهد، روبروی شیر منطقه‌ای خراسان

تلفن: 0511-5003333، آدرس پایگاه اینترنتی www.kstp.ir

د- مهلت ارائه پیشنهاد طرحها: پایان وقت اداری روز 85/8/17